

Література

1. Лемешко М.О. Сутність та особливості формування екосистем бізнесу в новій економіці. *Економіка та суспільство*. 2021. №34. С. 88–95.

2. Peltoniemi M., Vuori E. Business ecosystem as the new approach to complex adaptive business environments. *Proceedings of eBusiness research forum*. 2004. Vol. 2, No 22. P. 267–281.

3. Oh D., Phillips F., Park S., Lee E. Innovation ecosystems: A critical examination. *Technovation*. 2016. No 54. P. 1–6.

References

1. Lemesko M.O.(2021). The Essence and Features of Business Ecosystem Formation in the New Economy. *Economy and Society*. 34. pp. 88–95.

2. Peltoniemi M., Vuori E.(2004). Business ecosystem as the new approach to complex adaptive business environments. *Proceedings of eBusiness research forum*. Vol. 2, 22. 267–281.

3. Oh D., Phillips F., Park S., Lee E. (2016). Innovation ecosystems: A critical examination. *Technovation*. 54, 1–6.

JEL M11, M15

Гребешкова Олена Миколаївна

к.е.н., доцент

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, Україна

ORCID: 0000-0002-6896-3941

e-mail: grebeshkova@kneu.edu.ua

Hrebeshkova Olena

PhD, Associate Professor

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

Кизенко Олена Олександрівна

д.е.н., доцент

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, Україна

ORCID: 0000-0002-6109-4798

Kyzenko Olena

Doctor of Economic Sciences, Professor

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

УКРАЇНА – «ЦИФРОВИЙ ТИГР» ЄВРОПИ: ВИМІР ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Анотація. Актуальність теми зумовлена світовим трендом трансформації секторів економіки відповідно до концепції Індустрії 5.0. Основна увага приділяється аналізу результатів виміру цифрової компетентності студентів через Цифрограм 2.0. Результати показали, що 75,6% студентів мають

UKRAINE IS THE “DIGITAL TIGER” OF EUROPE: MEASURING DIGITAL COMPETENCE

Summary. The relevance of the topic is due to the global trend of transformation of industrial sectors of the economy in accordance with the concept of Industry 5.0. The main focus is on analysing the results of assessing the digital competence of students of economic specialities through the Digigram 2.0.

високий рівень цифрової компетентності, що перевищує загальнонаціональні показники в Україні.

Ключові слова: Індустрія 5.0, цифрові компетенції, смарт-бізнес, Цифрограм 2.0, інновації в бізнесі.

The results showed that 75.6% of students have a high level of digital competence, which exceeds the national average in Ukraine.

Keywords: Industry 5.0, digital competences, smart business, Digigram 2.0, business innovation.

Економіка України перебуває на етапі значних трансформацій, спрямованих на інтеграцію принципів Індустрії 5.0, як це визначено в Маніфесті 2023 року [1]. Ця нова індустріальна парадигма, задекларована Європейською комісією, ґрунтується на трьох складових, а саме: 1) впровадження передових цифрових технологій у виробничі процеси; 2) поєднання інтелекту людини зі штучним інтелектом; 3) сталий розвиток.

Характеристика України як "цифрового тигра Європи", що прозвучала у звіті "Digital Tiger: the Power of Ukrainian IT – 2023" [2], відображає стрімкий прогрес держави у цифровій сфері. У цьому контексті особливо важливим стає питання підвищення рівня цифрових компетенцій молодого покоління.

Наше дослідження вирішує завдання виявлення рівня цифрової компетентності студентів економічного профілю в контексті перспектив їх роботи в сучасному смарт-бізнесі, заснованому на інтелектуальній обробці даних за умов мережевої координації бізнес-агентів.

У листопаді 2020 року Міністерством цифрової трансформації України створено національний тест на цифрову грамотність громадян — Цифрограм [3], який розроблено на основі європейської рамки цифрових компетентностей для громадян DigComp 2.1 [4]. За даними досліджень протягом 2021 року 53% українців мали цифрові навички нижче базового рівня, зокрема, 15% взагалі не володіли ними. Водночас 47% громадян зацікавлені в набутті цифрових навичок. Ці результати заклали основу для реалізації національного проєкту «Дія.Цифрова освіта», мета якого навчити 6 мільйонів українців цифрової грамотності протягом 3 років [5].

Вагому страту у формуванні відповідного до вимог Індустрії 5.0 рівня цифрової грамотності населення утворює студентство. Вимірювання цифрової грамотності студентів є важливим, оскільки дозволяє виявляти їх готовність до роботи в умовах смарт-економіки. Відсутність достовірних даних про цифрові компетентності студентів різних спеціальностей перешкоджає адаптації навчальних програм і впровадженню необхідних змін для підготовки кваліфікованих кадрів, які здатні ефективно працювати в умовах цифрового суспільства.

З метою заповнення цієї прогалини з 2021 року в межах тренінг-курсу «SMART-технології в бізнесі» нами запроваджено та проводиться щорічне онлайн-опитування магістрантів КНЕУ імені Вадима Гетьмана, яке має за мету збір результатів проходження ними національного тесту Цифрограм 2.0 на платформі Дія.Освіта та самооцінювання ними своєї готовності працювати в умовах смарт-бізнесу. Кожен респондент попередньо отримує сертифікат з

фіксацією рівня розвиненості своїх цифрових компетентностей по шести напрямках. За період з листопада 2021 року по травень 2024 року в опитуванні взяли участь 160 респондентів (рис. 1).

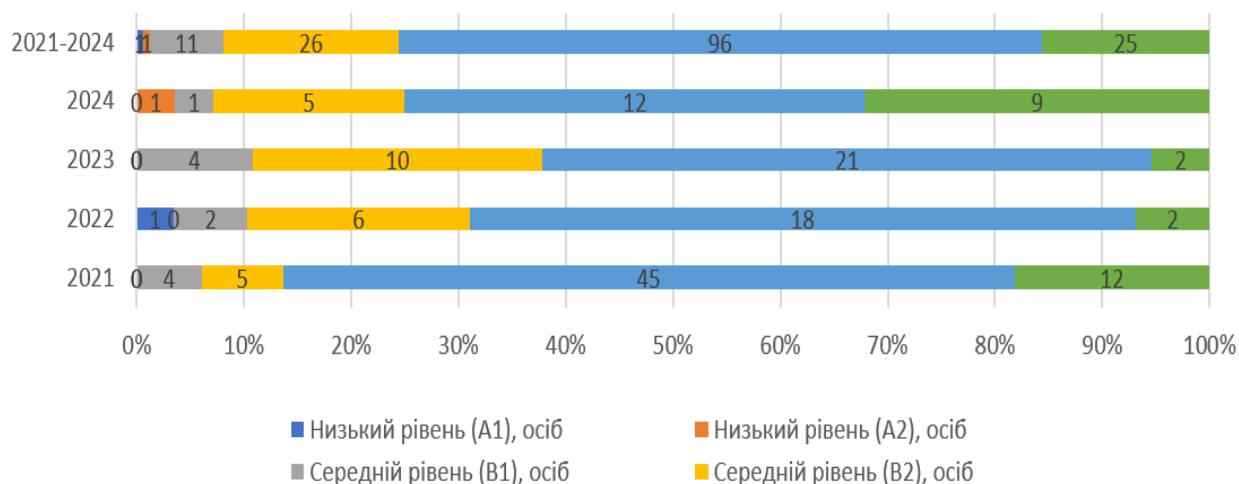

Рисунок 1. Структура загального рівня цифрової компетентності учасників дослідження у 2021-2024 рр.

Джерело: складено авторами на основі проведеного дослідження.

Загальний висновок полягає в тому, що рівень цифрової компетентності студентів-учасників дослідження виявляється вищим за загальнонаціональні показники: у середньому 75,6 % студентів (від максимальних 86,3% у 2021 році до мінімальних 62,2% у 2023 році) мають цифрову компетентність на рівні С1-С2. Суттєве збільшення частки респондентів з таким високим рівнем цифрової компетентності у 2024 році може свідчити про накопичення студентами досвіду роботи в цифровому середовищі останніми роками внаслідок дистанційного навчання через пандемію, активного розвитку е-бізнесу та поширення цифрових практик в сфері державних послуг.

Наведені та інші отримані результати дослідження цифрової компетентності студентів створюють підстави стверджувати, що Україна має значний потенціал для переходу економіки на модель Індустрії 5.0. Це виявляється не лише в активній цифровізації різних сфер економічного та суспільного буття, а й прирощенні інтелектуального потенціалу молодого покоління фахівців, зокрема через нарощення їх цифрової компетентності та зростаючої готовності працювати в умовах смарт-економіки.

Література

1. Маніфест щодо переходу України до Індустрії 5.0. INDUSTRY-4UKRAINE. 2023. URL: <https://www.industry4ukraine.net/category/publications/industry-4-0/>. (дата звернення 25.09.2024).

References

1. Manifesto on Ukraine's Transition to Industry 5.0. (2023). *INDUSTRY4UKRAINE*. <https://www.industry4ukraine.net/category/publications/industry-4-0/>. (Accessed 25.09.2024).

2. Українська IT-індустрія в цифрах: Digital Tiger: the Power of Ukrainian IT – 2023. *Mind.ua*. URL: <https://mind.ua/publications/20270953-it-industriya-v-cifrah-najcikavishi-dani-z-doslidzhennya-digital-tiger> (дата звернення 25.09.2024).

3. Мінцифри запускає «Цифрограм» — національний тест на цифрову грамотність. 2020. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mincifra-zapuskaye-cifrogram-nacionalnij-test-na-cifrovu-gramotnist> (дата звернення 25.09.2024)

4. Carretero, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use. 2017.

5. Іонан В. Цифрограм 2.0. Цифрова грамотність українців у режимі реального часу. *Interfax-Ukraine*. 2021. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/746434.html> (дата звернення 25.09.2024).

2. Ukrainian IT industry in numbers: Digital Tiger: the Power of Ukrainian IT (2023). *Mind.ua*. <https://mind.ua/publications/20270953-it-industriya-v-cifrah-najcikavishi-dani-z-doslidzhennya-digital-tiger>. (Accessed 25.09.2024).

3. The Ministry of Digital Transformation launches ‘Digigram’, a national digital literacy test (2020). <https://www.kmu.gov.ua/news/mincifra-zapuskaye-cifrogram-nacionalnij-test-na-cifrovu-gramotnist> (accessed 25.09.2024)

4. Carretero, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. (2017). DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use.

5. Іонан В. (2021). Digigram 2.0. Digital literacy of Ukrainians in real time. *Interfax-Ukraine*. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/746434.html> (accessed 25.09.2024).

JEL M12

Заставний Микола Андрійович

аспірант кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка», Україна

ORCID: 0009-0000-9455-4618

e-mail: mykola.a.zastavnyi@lpnu.ua

Zastavnyi Mykola

Graduate student of the Department of Management and International Business, Lviv Polytechnic National University, Ukraine

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Анотація. Розглянуто проблеми і можливі перспективи розвитку систем менеджменту в умовах турбулентності. Акцент зроблено на системи менеджменту персоналу

PROBLEMS AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF MANAGEMENT SYSTEMS IN TURBULENT CONDITIONS

Summary. The problems and possible prospects for the development of management systems in conditions of turbulence are considered. The emphasis is placed on the personnel management